

Datum
2023-09-11
Vår referens
Josephine Nellerup
Strateg
Josephine.Nellerup@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Strategi för kustskydd SBN-2021-44

Sammanfattning

Strategi för kustskydd ger inriktningen för arbetet med Malmös kustskydd. Syftet med Strategi för kustskydd är att ge kommunens syn på klimatrelaterade risker, avseende framtida stigande havsnivåer. Därutöver syftar strategin till att visa hur översvämningsrisken från havet ska hanteras i stadens fysiska planering, exploatering och förvaltning samt hur Malmös befintliga bebyggelse kan skyddas. Strategin var föremål för remiss under december 2022 – mars 2023. Strategin ska antas i kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner antagandehandlingen *Strategi för kustskydd*.
2. Stadsbyggnadsnämnden skickar förslaget till *Strategi för kustskydd* till kommunfullmäktige för antagande.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse SBN 2023-09-27 Strategi för kustskydd - antagande
- Strategi för kustskydd inkomna yttranden i sin helhet
- Strategi för kustskydd remissutlåtande
- Antagandehandling Strategi för kustskydd delen Planeringsinriktning 2023-08-22

Beslutsplanering

Stadsbyggnadsnämnden 2021-04-22
Stadsbyggnadsnämnden 2022-09-28
Stadsbyggnadsnämnden 2022-10-27
Stadsbyggnadsnämnden 2023-09-27

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Uppdrag och genomförande

I *Handlingsplan för framtidens kuststad 2019 – 2023* ansvarar stadsbyggnadsnämnden för aktiviteten ”Ta fram en *Strategi för kustskydd*: En långsiktig strategi tas fram med åtgärder för att skydda befintlig och ny bebyggelse, samhällsviktiga funktioner som exempelvis Malmö C, infrastruktur, allmänna reningsverk mm. Strategin ska omfatta förslag till insatser, prioriteringar, finansieringsfrågor och tidplan för åtgärder. Strategin ska ligga till grund för inriktningsbeslut för genomförande på kort och lång sikt.” Handlingsplanen är godkänd av kommunstyrelsen och stadsbyggnadsnämnden har tillstyrkt aktiviteterna som nämnden ansvarar för.

Strategi för kustskydd svarar mot uppdraget genom att den redogör i delen ”Planeringsunderlag” för när i tid olika delsträckor i Malmö kan ha ett skyddsbehov fram till år 2125 och hur dessa kan skyddas mot stigande hav genom ett sammanhängande kustskydd, inkl grov kostnadsuppskattning för dessa skyddsåtgärder. Ytbehovet för ett sammanhängande kustskydd säkerställs i delen ”Planeringsinriktning” genom ”Kustskyddsområde” och ”Skyddsområde Sege å”. Strategin beskriver i delen ”Planeringsinriktning” även behovet av successiv anpassning och etappvis utbyggnad med ett 100-årsperspektiv, vilket utgör en grund för beslut om insatser, prioriteringar och tidplan för åtgärder, utifrån Malmö stads juridiska ansvar. Finansieringsfrågor och ansvaret för ett långsiktigt ägande av skyddsåtgärder är en omtvistad fråga i Sverige, vilket har lett till att ett nationellt påverkansarbete i frågan behövs.

Strategi för kustskydd har tagits fram i nära samarbete mellan stadsbyggnadskontoret, fastighets- och gatukontoret, miljöförvaltningen samt stadskontoret. Arbete har även skett genom uppdrag från kommunfullmäktige i budget 2022 då kommunstyrelsen fick uppdraget att tillsammans med berörda nämnder samordna arbetet kring kustskydd och ökad resiliens i Malmö, i syfte att möta framtida klimatförändringar. Ett brett samarbete kring nationellt och regionalt påverkansarbete har initierats med kustkommunerna i Skåne, Göteborg och SKR. Under arbetets gång har löpande dialog skett med myndigheter som Länsstyrelsen, Boverket och SMHI kring klimatanpassning i fysisk planering, primärt detaljplaner, till följd av stigande havsnivåer.

Remissversionen av *Strategi för kustskydd* godkändes av kommunstyrelsen 7 december 2022 för genomförande av remiss. Förslaget var ute för remiss mellan 15 december 2022 och 31 mars 2023. De synpunkter som inkom under remissen har sammanställts i ett remissutlåtande, som bifogats ärendet. Synpunkterna har bidragit till att förbättra strategin till antagandehandlingen. Planerat antagande av *Strategi för kustskydd* är i slutet av år 2023 i kommunfullmäktige.

Strategi för kustskydd – innehåll och ställningstaganden

Malmö stads klimatanpassningsarbete, avseende stigande havsnivåer, utgår från att klimatförändringarna pågår och är något som kommer att påverka staden och den fysiska planeringen under överskådlig tid. Det övergripande målet är att Malmö ska bevaras och utvecklas som kuststad i ett förändrat klimat. Stadsutvecklingen behöver ske på ett hållbart sätt för både dagens Malmöbor och för kommande generationer, vara rättssäkert och samhällsekonomiskt rimlig.

Syftet med *Strategi för kustskydd* är att ge kommunens syn på klimatrelaterade risker avseende stigande havsnivåer. Därutöver syftar strategin till att visa hur översvämningsrisken från havet ska hanteras i stadens fysiska planering samt hur Malmös befintliga bebyggelse kan skyddas. Avsikten med *Strategi för kustskydd* är att visa Malmö stads planeringsinriktning för de närmaste 100 åren, perioden år 2025 – 2125, för att säkra Malmö som kuststad vid framtida höjda

havsnivåer. *Strategi för kustskydd* visar, med utgångspunkt i översiktsplanen, Malmö stads fördjupade hantering av klimatanpassningen i Malmös fysiska planering till följd av stigande havsnivåer. *Strategi för kustskydd* bidrar på detta sätt till att uppfylla kraven i plan- och bygglagen avseende hantering av klimatanpassning gällande stigande havsnivåer i översiktsplanen. Genom att skyddsområdena för sammanhängande kustskydd, planeringsstrategierna och planeringsriktlinjerna återges i översiktsplanen stärks *Strategi för kustskydd* verkställighet. Strategin berör översiktsplanens ”uppmärksamhetsområde för havsöversvämning” och ”uppmärksamhetsområde för Sege å”.

Olika former av kustskydd är en förutsättning för genomförandet av översiktsplanen. *Strategi för kustskydd* ger därför förutsättningar för en god lämplighetsprövning i den fysiska planeringen och genomförandet, i översiktsplanering, detaljplane- och exploateringsprocessen samt bygglov utifrån kustskyddsproblematik. Även den befintliga staden behöver successivt anpassas efter ett förändrat klimat. Klimatanpassningsarbetet berör därmed myndighetsutövning, fysisk planering, exploatering, byggande och drift- och underhåll samt beredskap. Befintliga fastighetsägare har ett stort ansvar, utifrån dagens lagstiftning, för att skydda sina byggnader och anläggningar. Malmö stad agerar därför utifrån sitt juridiska ansvar även i sin roll som verksamhetsutövare, fastighetsägare och huvudman för allmän platsmark.

Målsättningar:

- Strategin utgör planeringsinriktning för stadens planering- och exploateringsprocess, utifrån kustskyddsproblematik, för att möjliggöra en fortsatt hållbar stadsutveckling. Den visar även hur befintlig bebyggelse, natur- och kulturvärden, infrastruktur samt samhällsviktiga funktioner kan bevaras.
- Strategin ligger till grund för inriktningsbeslut för genomförande på kort och lång sikt, avseende stigande havsnivåer.
- Strategin ger förutsättningar för en god lämplighetsprövning i planering och genomförande, exempelvis i översiktsplanering, detaljplane- och exploateringsprocessen samt bygglovsprocessen, utifrån kustskyddsproblematik.
- Strategi utgör en grund för klimatanpassningen i Malmös översiktsplan och fysiska planering till följd av stigande havsnivåer.

Läsanvisning

Strategin består av två delar: ”Planeringsinriktning” och ”Planeringsunderlag”.

- Planeringsinriktning visar stadens samlade politiskt beslutade hållning och inriktning kring klimatanpassning för stigande havsnivåer och utgör antagandehandlingen. I denna del av strategin ingår bl.a. strategins syfte och mål, strategiska ställningstaganden kring syn på klimatrelaterade risker, klimatunderlag, ansvar, skyldigheter och långsiktigt ägande, ytbehov för sammanhängande kustskydd och hantering av detaljplaner samt genomförande och uppföljning.
- Planeringsunderlag visar det analys- och utredningsunderlag som planeringsinriktningen bygger på. Materialet är en kunskapsuppbyggnad och är ej politiskt beslutad. I denna del finns bl.a. stadens klimatunderlag, riskbedömning, miljökonsekvensbeskrivning, information om ansvarsfördelning och finansieringsmodeller för genomförande samt när olika delar av kusten kan ha ett skyddsbehov inkl grov kostnadsuppskattning samt utformningsprinciper med exempelsamling på möjliga åtgärder.

Länk till Strategi för kustskydd:

<https://gis.malmo.se/portal/apps/storymaps/collections/3304976c6c8141bc8e78b64b63020b40?item=1>

Delen ”Planeringsinriktning”, antagandehandlingen, bifogas även ärendet som pdf.

Strategins övergripande strategiska ställningstaganden

Sammanfattningsvis är kommunens samlade politiskt beslutade hållning gällande klimatanpassning avseende stigande havsnivåer följande:

- Malmö stads syn på klimatrelaterade risker: Malmö stads klimatunderlag utgår från SMHI och FN:s klimatpanels (IPCC) klimatscenario RCP 8,5, medianvärde och en 200 års extremhändelse, medianvärde. Utifrån detta klimatunderlag bedömer Malmö stad de klimatrelaterade riskerna från stigande havsnivåer.
- 100-årsperspektiv för exploatering. Malmö stads detaljplanering ska säkras för en tidshorisont om 100 år, inom översiktsplanens ”uppmärksamhetsområde för havsnivåhöjning”.
- Successiv anpassning. Malmö ska bevaras och utvecklas som kuststad genom successivt anläggande av sammanhängande skyddsåtgärder. De sammanhängande skydden ska anläggas när de behövs och dimensioneras etappvis utifrån konstruktionernas livslängd.
- Ytbehov säkras i översiktsplanen och detaljplaner. Ytbehovet för ett sammanhängande kustskydd för en tidshorisont om 200 år säkras genom översiktsplanens "kustskyddsområde" och "skyddsområde Sege å". Strategins planeringsstrategier och planeringsriktlinjer, som även återges översiktligt i översiktsplanen, utgör grund för bl.a. skyddsbestämmelser i detaljplaner.
- Malmö stad agerar utifrån sitt juridiska ansvar. Ansvaret för klimatanpassning åligger respektive fastighetsägare eller verksamhetsutövare. Malmö stad utgår vid hantering av skyddsbehov från sitt juridiska ansvar och skyldigheter som myndighet, verksamhetsutövare, fastighetsägare och huvudman för allmän platsmark.
- Kontinuerlig uppföljning. Uppföljning och utvärdering av strategins implementering i verksamheten ska ske kontinuerligt inom ramen för ordinarie styr- och uppföljningsprocesser.

Juridiskt ansvar

Kommunen har enligt gällande lagstiftning ingen skyldighet att anlägga skydd eller säkerhetsåtgärder för befintlig bebyggelse eller anläggningar. Utöver detta behöver kommunen förhålla sig till kommunallagens likabehandlingsprincip och att allmänna intressen ska bedömas utifrån dagens klimat. De juridiska förutsättningarna innebär att klimatanpassningen av befintlig bebyggelse åligger de enskilda fastighetsägarna, som har ansvar för att skydda sina egna fastigheter. För att kunna genomföra olika skyddsåtgärder mot stigande havsnivåer, särskilt större sammanhängande skydd, behövs nya samverkansformer och finansieringsmodeller samt incitament för fastighetsägare att agera. Lagstiftningen behöver bättre möjliggöra samfinansiering och gemensamt långsiktigt ägande av sammanhängande skyddsåtgärder, som till exempel gemensamhetsanläggningar. Kostnads- och ansvarsfördelningen mellan staten, kommunerna och övriga fastighetsägare behöver tydliggöras och lagstiftningen ses över, där stort fokus behöver läggas på långsiktigt ägande, ansvar, och finansiering av framtida behov av underhåll och reinvestering. En lagstiftning som gynnar handlingskraft i stället för passivitet är nödvändig för klimatanpassningen.

Strategins koppling till Översiktsplan för Malmö

I översiktsplanen ska kommunen, enligt plan- och bygglagen, ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade händelser. Dessa händelser kan vara översvämning, ras, skred och erosion. Vidare ska kommunen ange hur sådana risker kan minska eller upphöra på en kommunövergripande nivå, dvs visa hur den befintliga bebyggelsens framtida skyddsbehov kan tillgodoses. Detta ska utformas så att det ger stöd för efterkommande detaljplanering. I samband med beslut om detaljplan ska frågor om hälsa och säkerhet eller risken för översvämning vara slutligt avgjorda.

Strategi för kustskydds ”Planeringsstrategier” och ”Planeringsriktlinjer” samt ”Kustskyddsområde” och ”Skyddsområde för Sege å” återges därför översiktligt i översiktsplanen. Övriga delar av *Strategi för kustskydd* ger en fördjupad planeringsinriktning för Malmö stads klimatanpassningsarbete avseende stigande havsnivåer samt utgör en kunskapsbas vars omfattning inte är lämplig att föra in i översiktsplanen som hanterar frågan mer översiktligt.

Ansvariga

Vesna Vasiljkovic Avdelningschef

Marcus Horning Stadsbyggnadsdirektör